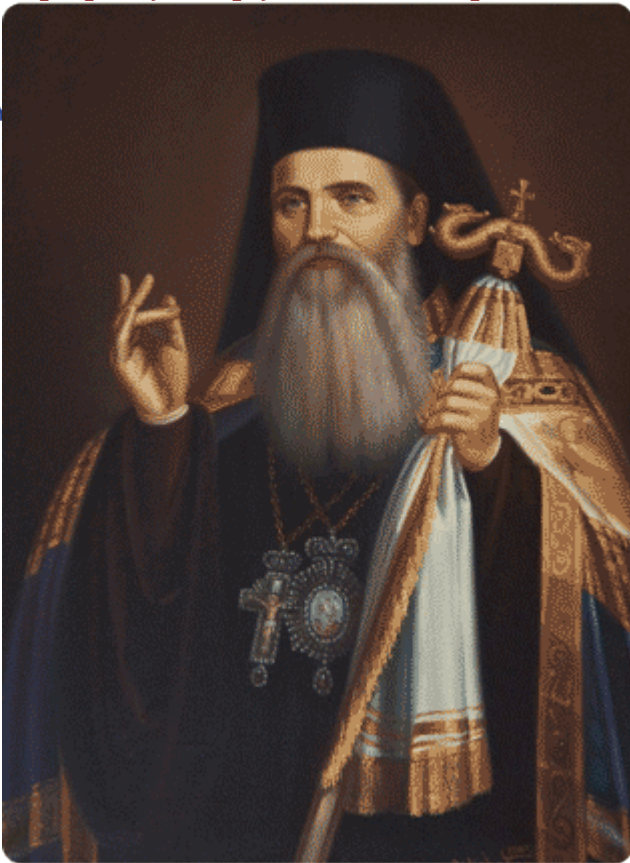

Μορφές της εν Ρουμανία Εκκλησίας: Ο Μητροπολίτης Ιωσήφ Νανιέσκου (1818-1902)

/ Άν

Ο Μητροπολίτης Ιωσήφ Νανιέσκου

από την Μητρόπολι Μολδαβίας και Σουτσεάβας
(1818-1902)

Α) Η ζωή του

Αυτός ο μεγάλος ιεράρχης της Μολδαβίας Ιωσήφ ο Νανιέσκου, ο κληθείς «άγιος και ελεήμων», ήταν ο επιφανέστερος εκπρόσωπος της Ρουμανικής εκκλησίας κατά τον 19ον αιώνα μετά τον άγιο Καλλίνικο της Τσερνίκας. Ήταν υιός του ιερέως Ανανίου Μιχαλάκε και της πρεσβυτέρας Θεοδοσίας από το χωριό Ραζάλαϊ-Μπαλτσ. Γεννήθηκε στις 15 Ιουλίου 1818. Μετά από δύο χρόνια ο πατέρας του πέθανε και παρέμεινε η χήρα μητέρα του με δύο παιδιά, τον Ιωάννη και τον Ιερεμία. Το έτος 1831 ο ιεροδιάκονος Θεοφύλακτος, ο θείος του, μετέφερε στο μοναστήρι του αγίου Σπυρίδωνος του Ιασίου τον Ιωάννη, για να μορφωθεί. Εδώ έμαθε την γραφή, την ανάγνωσι, το τυπικό και την εκκλησιαστική μουσική. Το έτος 1834 ο ιεροδιάκονος Θεοφύλακτος εξελέγη ηγούμενος στο μοναστήρι του αγίου Προφήτου Σαμουήλ στη Φωξάνη, όπου έφερε και τον ανεψιό του. Το έτος 1835 ο

ιεροδιάκονος Θεοφύλακτος έγινε εκκλησιάρχης στην επισκοπή του Μπουζάου από τον ονομαστό Επίσκοπο Καισάριο μαζί με τον νεαρό Ιωάννη. Στις 23 Νοεμβρίου 1835 ο ρασοφόρος Ιωάννης εκάρη μοναχός με το όνομα Ιωσήφ, στον καθεδρικό ναό της Επισκοπής, ενώ την δεύτερη ημέρα χειροτονήθηκε διάκονος. Ως μαθητής του επισκόπου Καισαρίου το έτος 1836 ο ιεροδιάκονος Ιωσήφ εισήλθε στο σεμινάριο του Μπουζάου που μόλις είχε ιδρυθεί. Απεφοίτησε το 1840. Κατόπιν, στα χρόνια 1840-1847, συνέχισε τις σπουδές στο κολλέγιο του αγίου Σάββα στο Βουκουρέστι. Το έτος 1849 έγινε ηγούμενος στο ηγεμονικό μοναστήρι Μορουνγκλάβ της επαρχίας Βίλτσεα, ενώ στις 29 Αυγούστου 1850 χειροτονήθηκε ιερεύς στο Βουκουρέστι.

Τον Νοέμβριο του 1852 έγινε πρωτοσύγγελος του αγίου Καλλινίκου επισκόπου του Ρίμνικ. Το 1857 έγινε ηγούμενος στο μοναστήρι Γκαϊσένι του νομού Ντιμποβίτσα, ενώ μετά από 4 χρόνια έγινε αρχιμανδρίτης από τον Μητροπολίτη Νήφωνα και το 1863 έγινε ηγούμενος στο μοναστήρι Σαριντάρι του Βουκουρεστίου. Στα χρόνια 1864-1870 ο αρχιμανδρίτης Ιωσήφ Νανιέσκου, εργάστηκε σαν καθηγητής των θρησκευτικών στο Γυμνάσιο Γεωργίου Λαζάρ και στο Λύκειο Ματθαίου Μπασαράμπη στην πρωτεύουσα, ενώ τα τελευταία δύο χρόνια (1870-1872) ήταν διευθυντής στο Κεντρικό Σεμινάριο.

Στις 23 Απριλίου 1872 ο αρχιμανδρίτης Ιωσήφ χειροτονήθηκε αρχιερεύς, ενώ τον Ιανουάριο του 1873 έγινε επίσκοπος του Άρντζες. Στις 10 Ιουνίου 1875 εξελέγη μητροπολίτης Μολδαβίας και στις 6 Ιουλίου του ιδίου χρόνου εγκαταστάθηκε στο Ιάσιο. Επί 27 χρόνια ο αξιοσέβαστος μητροπολίτης Ιωσήφ εποίμανε με μια σπάνια παραότητα και σοφία την Μητρόπολι της Μολδαβίας. Εδώ ανέπτυξε πολύ πλούσια πνευματική θεολογική, ποιμαντική και κοινωνική δραστηριότητα σ' όλη την ζωή του, παραμένοντας για τις επόμενες γενεές ένα ζωντανό και δυσκολομίμητο παράδειγμα.

Στις 26 Ιανουαρίου 1902 ο μητροπολίτης Ιωσήφ, «ο άγιος και ελεήμων», εγκατέλειψε τα πνευματικά του παιδιά και μετατέθηκε στις ουράνιες μονές για να βλέπη το πρόσωπο του μεγάλου αρχιερέως Ιησού Χριστού. Ο τάφος του ευρίσκεται πλησίον του Καθεδρικού ναού που τον αποτελείωσε ο ίδιος.

Β) Έργα και λόγοι διδασκαλίας

1) Την ημέρα της μοναχικής κουράς του ρασοφόρου Ιωάννου Νανιέσκου ο Επίσκοπος Καισάριος του είπε τα εξής λόγια: «Σου έδωσα το όνομα Ιωσήφ, το όνομα του Γέροντά μου. Θα γίνης καλός άνθρωπος. Σίγουρα θα τον φθάσης». Πράγματι τα λόγια του μεγάλου Επισκόπου εκπληρώθηκαν με το παραπάνω στη ζωή του μαθητού του.

2) Έλεγαν για τον μητροπολίτη Ιωσήφ ότι όταν ήταν μαθητής στο σεμινάριο του Μπουζάου και στο κολλέγιο του Αγίου Σάββα, είχε μια πολύ καλή πνευματική συμπεριφορά. Σπούδαζε με επιμέλεια, εις τρόπον ώστε ξεπέρασε όλους τους συμμαθητάς του, τόσο στην μόρφωσι, όσο και στην καλή ζωή. Γι' αυτό ήταν αγαπητός από τους μαθητάς και τους καθηγητάς του.

3) Στην ταφή του επισκόπου Καισαρίου, Πνευματικού του πατρός, στις 30 Νοεμβρίου 1846, ο νεαρός ιεροδιάκονος Ιωσήφ εξεφώνησε ένα λόγο ευγνωμοσύνης και εκτιμήσεως τόσο σπουδαίο, ώστε όλοι οι παρόντες αποχαιρέτησαν τον νεκρό με δάκρυα στα μάτια.

4) Ακόμη έλεγαν γι' αυτόν ότι ήταν ευλαβής λειτουργός της εκκλησίας και ακούραστος ψάλτης. Έμαθε την ψαλτική από το μεγάλο διδάσκαλο και πρωτοψάλτη ιερομόναχο Μακάριο. Όταν έψαλλε στο στασίδι, η γλυκειά του φωνή ξεχυνόταν σε όλη την εκκλησία, κατένυσε τις καρδιές και προκαλούσε δάκρυα.

5) Αυτός ο ταπεινός και αξιομνημόνευτος υπηρέτης της Εκκλησίας του Χριστού είχε επίσης μεγάλη ευλάβεια στους αγίους. Την Θεία Λειτουργία επιτελούσε πάντοτε χαρούμενος, με μάτια βουρκωμένα. Αξέχαστος ιεροκήρυξ, ικανός Πνευματικός που τον ακολουθούσε πολύς κόσμος για την πραότητα και τους λόγους του. Όσον καιρό ήταν στάρετς του μοναστηριού απέκτησε πολλά πνευματικά παιδιά, τόσο λαϊκούς, όσο και μοναχούς.

6) Επί 8 χρόνια, όσα δηλαδή ήταν καθηγητής των θρησκευτικών, ο αρχιμανδρίτης Ιωσήφ ήταν ο πιο αγαπητός απ' όλους τους καθηγητάς. Οι μαθηταί του έτρεχαν σ' αυτόν, τον τιμούσαν σαν αληθινό πνευματικό πατέρα. Γνώριζε καλά την Αγία Γραφή και είχε τελειοποιηθή και ως διδάσκαλος και κατηχητής. Οι λόγοι του έμπαιναν στις καρδιές όλων.

7) Κοντά στα άλλα χαρίσματα, ο Μητροπολίτης Ιωσήφ είχε και το χάρισμα της αγίας ταπεινώσεως και υπακοής. Σε κάθε άνθρωπο έβλεπε τον Θεό και όλους τους δεχόταν ως πλάσματά Του. Στις 10 Ιουνίου 1875, όταν εξελέγη από την σύνοδο μητροπολίτης Μολδαβίας, είπε μεταξύ των άλλων και τα εξής: «Γνωρίζω τις υποχρεώσεις της υψηλής εκκλησιαστικής θέσεως, στην οποία η Θεία Πρόνοια με την ψήφο των αρχόντων σας με κάλεσε σήμερα. Οφείλω όμως να ομολογήσω ως ανάξιος ότι είναι πολύ ανώτερες από τις δυνάμεις μου».

8) Αφού εξελέγη Αρχιεπίσκοπος Μολδαβίας, ο μητροπολίτης Ιωσήφ ανεχώρησε με το τραίνο από το Βουκουρέστι να εγκατασταθή στο Ιάσιο. Ήταν Σάββατο βράδυ, 6 Ιουλίου 1875. Στο βαγόνι αποκοιμήθηκε λίγο και ονειρεύτηκε τον μεγάλο μητροπολίτη Βενιαμίν Κωστάκε, ο οποίος τον πλησίασε και τον συμβούλευσε να

αποτελειώση τον καθεδρικό ναό του Ιασίου που τον είχε αρχίσει αυτός.

Παρόμοιο όνειρο είδε και την ίδια νύχτα και ο Πνευματικός Μαξιμέσκου. «Ευρισκόμουν κάπου μακριά», διηγείται ο π. Ιερόθεος, όταν είδα γύρω από την εκκλησία του μεγάλου Βενιαμίν να περιφέρονται δύο μοναχοί με γενειάδες που έλαμπαν σαν αστραφτερός άργυρος. Με πλησίασαν χωρίς να με κοιτάζουν. Τότε παρατήρησα πως ένας απ' αυτούς ήταν ο εξάίρετος μητροπολίτης Βενιαμίν, τον οποίον ανεγνώρισα από το πρόσωπο· τον άλλο δεν τον γνώρισα. Κατόπιν ο μητροπολίτης Βενιαμίν είπε με σπαρακτική πονεμένη φωνή στον άλλο συνοδό του ότι αυτή η εκκλησία που άρχισε απ' αυτόν και παραμένει μισοτελειωμένη, θα βγη στη δημοπρασία από τους επόμενους. «Θέλουν να την κατεδαφίσουν, να την πουλήσουν, αυτήν που εγώ έκτισα και εγώ αγόρασα!». Και τα δάκρυα του μητροπολίτου Βενιαμίν δεν έπαυαν να τρέχουν, μέχρις ότου έκανε ένα κύκλο γύρω από την εκκλησία και κατόπιν εξαφανίσθηκε. Σαν ξημέρωσε, ο Πνευματικός σηκώθηκε ταραγμένος απ' αυτό το όνειρο και ζήτησε να μάθη το όνομα αυτού του μοναχού που συνώδευε τον Βενιαμίν. Πόσο πολύ όμως χάρηκε, όταν την ίδια ημέρα τον ανεγνώρισε στο πρόσωπο του μητροπολίτου Ιωσήφ Νανιέσκου! Αυτός ήταν εκείνος που περπατούσε σκεπτικός και δεν απαντούσε τίποτε σ' όλους τους στεναγμούς του μητροπολίτου Βενιαμίν.

9) Η πρώτη φροντίδα του νέου πατρός της Μολδαβίας ήταν η ολοκλήρωση της κατασκευής του καθεδρικού ναού που είχε αρχίσει το 1833 από τον προκάτοχό του, μητροπολίτη Βενιαμίν Κωστάκε. Αλλά επειδή προετοιμαζόταν η χώρα για πόλεμο υπέρ της ανεξαρτησίας της, ο πράος αρχιεπίσκοπος ανέβαλε την έναρξη της εργασίας. Επί δύο χρόνια προσπαθούσε να εμψυχώσει τους χριστιανούς και ολόκληρο τον κλήρο στην δίκαιη μάχη για την εθνική και εκκλησιαστική ανεξαρτησία. Έτσι έκανε προσκλητήριο σ' όλα τα μοναστήρια και στους ιερείς να συνεισφέρουν βοήθεια για τον στρατό. Όσοι ήταν εθελοντές, τους έστελναν στο κινητό νοσοκομείο για την περίθαλψη των τραυματιών. Στο προσκλητήριο του μητροπολίτου Ιωσήφ προσέφεραν βοήθεια όλα τα μοναστήρια και πολλές ενορίες. Όσο για την φροντίδα των πληγωμένων, ανεχώρησαν από την Μολδαβία εκατό περίπου ιερείς, μοναχοί και μοναχές.

10) Το έτος 1879, μετά την λήξη του πολέμου, ο μητροπολίτης Ιωσήφ μετέβη προς ακρόασι στον πρωθυπουργό. Σκεπτόταν να ζητήσει βοήθεια για την κατασκευή του καθεδρικού ναού. Όταν μπήκε μέσα, του είπε: «Έρχομαι με μια μικρή παράκλησι προς την εξοχότητά σας, αλλά πολύ μεγάλη για μας. Θάθελα να μας δώσετε ένα χρηματικό κεφάλαιο για την αποπεράτωση του καθεδρικού μητροπολιτικού ναού του Ιασίου, ο οποίος άρχισε να κτίζεται προ 40 ετών και τώρα κάθε βράδυ κοιμούνται εκεί τα ζώα των ανθρώπων».

«Δεν έχομε τώρα χρήματα γι' αυτό το σκοπό», απάντησε ο ταμίας του εθνικού θησαυροφυλακείου.

«Αν μια χώρα δεν έχει χρήματα να κατασκευάση ένα ναό» απάντησε αποφασιστικά ο μητροπολίτης, «τότε εγώ δίνω το ήμισυ της μητροπόλεως. Ορίστε η πατερίτσα». Τότε θαύμασαν τον ζήλο του μεγάλου ιεράρχου για τον Οίκο του Θεού και τα μέλη της κυβερνήσεως ενέκριναν την ίδια ημέρα ένα χρηματικό ποσό, με το οποίο και άρχισε η κατασκευή του καθεδρικού ναού.

11) Από τις πρώτες φροντίδες του μητροπολίτου Ιωσήφ, μετά την αποπεράτωση του ναού, ήταν η μετακομιδή των λειψάνων του πρώτου κτίτορος, Βενιαμίν Κωστάκε, από το μοναστήρι Σλάτινα στον κτιτορικό ναό του Ιασίου εις ένδειξιν ευγνωμοσύνης και αγάπης εν Χριστώ. Αυτή η μετακομιδή έγινε στις 30 Δεκεμβρίου 1886.

12) Στις 23 Απριλίου 1887, την ημέρα της μνήμης του αγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, εγκαινιάσθηκε ο νέος καθεδρικός μητροπολιτικός ναός του Ιασίου από 12 αρχιερείς με την παρουσία δέκα χιλιάδων πιστών. Σ' αυτήν την τελετή ο μητροπολίτης Ιωσήφ έζησε την ευτυχέστερη ημέρα της ζωής του. Εμπνευσμένος από το Άγιο Πνεύμα, εξεφώνησε μέσα στην Εκκλησία ένα τόσο δυνατό πατρικό λόγο, ώστε κατένυξε τις καρδιές όλων των πνευματικών του τέκνων.

13) Το δεύτερο μεγάλο κληροδότημα του προκατόχου του, το οποίο διέσωσε ο μητροπολίτης Ιωσήφ, ήταν το σεμινάριο του Βενιαμίν Κωστάκε στην Σοκόλα. Επειδή τότε δεν είχαν ιδιαίτερο οίκημα, η σχολή λειτουργούσε με ενοίκιο σε κάποιο εμπορικό σπίτι. Σαν είδε όλα αυτά ο καλός μητροπολίτης, αγόρασε το παλάτι του πρώην ηγεμόνος Μιχαήλ Στούρζα του Ιασίου, το επισκεύασε και μετέφερε το σεμινάριο μέσα σ' αυτό. Στα εγκαίνια του νέου κτιρίου ανέφερε ο μητροπολίτης τα παρακάτω αξιομνημόνευτα λόγια:

«Τα τέκνα του Βενιαμίν έφθασαν να χτυπούν τις πύλες των ανθρώπων! Εντροπή για την εκκλησία! Εντροπή για την χώρα! Σήμερα ξεπλήρωσα την επιθυμία σου, όσιε Βενιαμίν Κωστάκε! Σήμερα σ' εγκαταστήσαμε στο παλάτι αυτό, το οποίο σε πίκρανε, σ' έκανε ν' αναχωρήσης για το μοναστήρι».

14) Υπό την ποιμαντική φροντίδα αυτού του αφοσιωμένου μητροπολίτου αναστηλώθηκαν ακόμη δύο περίφημα ιερά καθιδρύματα στο Ιάσιο: η ηγεμονική εκκλησία του αγίου Νικολάου και η εκκλησία των αγίων Τριών Ιεραρχών. Ανακαινίσθηκαν ομοίως με την βοήθεια του αρκετές ενοριακές εκκλησίες, σκήτες και μοναστήρια. Επιθυμούσε να μιμηθή σε όλα τον μεγάλον προκάτοχό του Βενιαμίν Κωστάκε.

15) Ο μητροπολίτης Ιωσήφ είχε από την παιδική του ηλικία ιδιαίτερη ευλάβεια στα λείψανα της οσίας Παρασκευής του Ιασίου, τα οποία εφυλάσσοντο στο παρεκκλήσιο του μοναστηριού των Αγίων Τριών Ιεραρχών. Αλλά την νύκτα της 27 Δεκεμβρίου 1888 άρπαξε φωτιά ξαφνικά το Παρεκκλήσιο, και κυκλώθηκαν από τις φλόγες και τα άγια λείψανα. Σαν άκουσε ο μητροπολίτης αυτά, έσπευσε τη νύκτα εκεί· και σαν είδε ότι παραδόθηκε στην φωτιά το πολυτιμότερο κειμήλιο της Μολδαβίας, άρχισε να κλαίη απαρηγόρητα σαν μικρό παιδί. Μα όταν κατασίγασε η φωτιά -ω του θαύματος- ευρέθηκαν τα λείψανα της οσίας Παρασκευής ακέραια και αδιαλώβητα. Είχε λειώσει μόνο η αργυρένια επένδυσις. Τότε ο καλός Ποιμήν έφτειαξε άλλη λειψανοθήκη από άργυρο για τα άγια Λείψανα και τα εναπέθεσε στον νέο ναό, όπου υπάρχουν μέχρι σήμερα.

16) Ο αξιοσέβαστος αυτός μητροπολίτης ήταν μεγάλος λάτρης της εκκλησιαστικής μουσικής. Στόλισε τα άγια θυσιαστήρια με τους πλέον ευλαβείς λειτουργούς και τους χορούς των εκκλησιών με τους καλλίτερους πρωτοψάλτας. Είναι από τους πρώτους ρουμάνους ιεράρχας που επέτρεψε την συγκρότησι χορωδίας στην εκκλησία. Αντικρούοντας όσους αντιδρούσαν, τους απαντούσε: — Ευλαβέστατοι, στον τάφο του Σωτήρος παρέμειναν μόνο γυναίκες, διότι οι άνδρες είχαν φύγει όλοι. Οι γυναίκες ήταν οι πρώτοι μάρτυρες της Αναστάσεως του Κυρίου.

17) Τα σπουδαιότερα έργα, για τα οποία εκοπίασε ο μητροπολίτης Ιωσήφ, ήταν επίσης αυτά τα δύο: Ο προσωπικός του αγιασμός και η ελεημοσύνη. Μ' αυτά τα δύο μεγάλα έργα ξεπέρασε όλους τους ιεράρχας του καιρού του, κατέκτησε τις καρδιές και των πλέον σκληροκαρδίων, τίμησε με τον απαιτούμενο σεβασμό τους μεγάλους της εποχής του, σήκωσε πολλούς από το βάθος της απελπισίας, συγκέντρωσε τριγύρω τους πλέον πτωχούς και περιφρονημένους και βοήθησε με το βιωματικό του παράδειγμα πολλούς Χριστιανούς να επιστρέψουν στον Χριστό.

18) Έλεγαν γι' αυτόν ότι ήταν πολύ μετριοπαθής και διακριτικός σε όλα. Την νύκτα κοιμόταν λίγο και προσευχόταν πολύ. Κάθε πρωί 5 η ώρα, όταν κτυπούσε η καμπάνα του όρθρου, ξυπνούσε από τους πρώτους. Κατόπιν μετρούσε τους κτύπους της καμπάνας του πύργου, αν ηχούσε τρεις φορές από σαράντα κτυπήματα. Μετά την προσευχή διάβαζε την ζωή του αγίου της αντιστοίχου ημέρας, ύστερα φορούσε τα ράσα του και πήγαινε στην εκκλησία.

19) Έλεγαν οι πατέρες της μητροπόλεως που ήταν μαθηταί του ότι ο μητροπολίτης Ιωσήφ ερχόταν καθημερινά στην Θεία Λειτουργία, στον εσπερινό και στον όρθρο. Μόνο, εάν αναχωρούσε για κάπου ή ήταν πολύ άρρωστος δεν ερχόταν. Οι πατέρες άκουγαν πρώτα το σήμαντρο και μετά τα ρυθμικά κτυπήματα της

πατερίτσας του μητροπολίτου στο δάπεδο της εκκλησίας.

20) Διηγούνται πάλι γι' αυτόν ότι του άρεσε να ακούη στην εκκλησία την ανάγνωσι του ψαλτηρίου και την ψαλμωδία στους χορούς. Στις καθημερινές ακολουθίες έψαλλε στιχηρά, τροπάρια, εγκώμια και άλλα, τα οποία τα μάθαιναν και οι λαϊκοί. Αλλά περισσότερο του άρεσε να ψάλλη τους μακαρισμούς και τις ψαλμωδίες της Θείας Λειτουργίας.

21) Συχνά ο καλός ποιμήν έκανε επίσημες επισκέψεις σε μοναστήρια, σκήτες και ενορίες. Έκαμε οικοδομητικά κηρύγματα στις εκκλησίες και στους ιερείς και τους έδινε πνευματικές συμβουλές. Ουδέποτε μετέφερε στο Ιάσιο δώρα από πιστούς. Όλα τα μοίραζε σε χήρες και ορφανά. «Και πάλι μας έδωσε ο Θεός άφθονα», έλεγε, «ας δώσουμε σ' αυτούς που τα στερούνται».

22) Ένας αγαπητός ησυχαστικός τόπος του πράου ιερομονάχου ήταν η σκήτη της Σύχλας. Εδώ ερχόταν κάθε καλοκαίρι. Ανέβαινε με τους διάκους του στη σπηλιά της αγίας Θεοδώρας, τελούσαν τον εσπερινό και κατόπιν έλεγε σ' ένα διάκο να ψάλλη την εκτενή δέησι και την Μεγάλη Δοξολογία επάνω στους βράχους. Στο τέλος έψαλλαν όλοι μαζί «Τον νυμφώνα Σου βλέπω...» και κατέβαιναν για το μοναστήρι Νεάμτς.

23) Για την ευλάβεια της ψυχής αυτού του ποιμένος έλεγε κάποιος από τους μαθητάς του: «Ο μητροπολίτης Ιωσήφ είχε μεγάλα χαρίσματα, αποστολικά χαρίσματα θα έλεγα, διότι καθημερινά σκεπτόταν μόνο την εκπλήρωσι του ποιμαντικού του χρέους. Η πίστις του ήταν δύναμις εν Χριστώ Ιησού. Αυτή τον ενίσχυε στον αγώνα της ζωής του, τον προέτρεπε στην αποπεράτωση των μεγάλων και εναρέτων έργων του. Πάντοτε τον εύρισκα να διαβάζη την Αγία Γραφή και μου έλεγε:

«Απ' εδώ εγώ τα μαθαίνω όλα, όπως ακριβώς και ο μεγάλος ασκητής Αντώνιος, ο οποίος δεν είχε άλλο βιβλίο πιο θαυμαστό απ' όσα υπάρχουν στον ουρανό και στην γη».

24) Το μεγαλύτερο αγαθό έργο του μητροπολίτου Ιωσήφ Νανιέσκου, το οποίο τον είχε καταστήσει γνωστό και αγαπητό σε όλους, ήταν η ελεημοσύνη του: «Το μεγάλο του έργο της χριστιανικής ευσπλαχνίας». Αυτός είχε την πόρτα και τα χέρια ανοιχτά για ελεημοσύνη. Εκτός από τους ζητιάνους της πόλεως, βοηθούσε ιδιαίτερα τους πτωχούς μαθητάς και σπουδαστάς. Κάθε χρόνο έντυνε δέκα μαθητάς και φοιτητάς και τους διέτρεφε δωρεάν στο μαγειρείου της μητροπόλεως. Άλλοι εκατό απ' αυτούς έπαιρναν χρήματα για βιβλία και δίδακτρα. Το παράδειγμά του ακολούθησαν και άλλοι υπηρέται του καθεδρικού ναού, όπως ο μοναχός Ιλαρίων Ράδος, ο αρχιδιάκονος Βαρλαάμ Αργυρέσκου, ο αρχιμανδρίτης

Ιωαννίκιος Γκραντινάρου και άλλοι.

25) Έλεγε ένας από τους μαθητάς του:

— Η ελεήμων μορφή του πτωχού μητροπολίτου Ιωσήφ Νανιέσκου έγινε παροιμιώδης στην Μολδαβία και σ' όλη την χώρα. Καθημερινά έρχονταν δεκάδες ζητιάνοι, για να πάρουν ελεημοσύνη από τα χέρια του.

Στην αρχή κατέβαινε μόνος του από το κελλί του κάτω στα σκαλιά, όπου περίμεναν μέχρι εκατό πτωχοί. Τους ανακούφιζε με τα λόγια του, τους ευλογούσε και τους μοίραζε χρήματα. Ουδέποτε έδινε στους πτωχούς λιγώτερα από την αγορά ενός ψωμιού. «Χρήματα για ένα ψωμί»: αυτή ήταν η αρχή του. Εάν τελείωναν τα φιλά χρήματα, έψαχνε στην τσέπη του για τα μεγάλα (τα χάρτινα θα λέγαμε εμείς) και όλους τους ανέπαυε. Κατόπιν ανέβαινε στο κελλί του για προσευχή και ανάγνωση. Όταν γέρασε και αδυνάτισε, δεν κατέβαινε πλέον, αλλά έριχνε τις ελεημοσύνες του από το μπαλκόνι του σπιτιού του.

26) Έλεγε πάλι ο ίδιος ο μαθητής του:

— Αυτή ήταν η ελεημοσύνη του στις εργάσιμες ημέρες. Την Κυριακή ο μητροπολίτης μοίραζε ως εξής τα ελέη του: Έδινε την σακκούλα με τα χρήματα που προορίζονταν γι' αυτόν τον σκοπό στον πατέρα Βησσαρίωνα Μποντώκ, τον οικονόμο της μητροπόλεως. Μετά την ακολουθία ο οικονόμος καθόταν στο πίσω μέρος της θυρίδος της μητροπόλεως. Από εκεί περνούσαν όλοι οι πτωχοί και έπαιρναν βοήθεια από τον πνευματικό των πατέρα. Έτσι μοίραζε καθημερινά ο μητροπολίτης Ιωσήφ τον μισθό του στους πτωχούς.

27) Έλεγε ο μαθητής και αυτά:

— Το μηνιάτικο ερχόταν σ' αυτόν για ελεημοσύνη και ο Μπάρμπου Λαουτάρου, ο περίφημος ψάλτης του Ιασίου, έπαιρνε ελεημοσύνη. Κατόπιν ο μητροπολίτης Ιωσήφ ζητούσε να του ψάλλη το στιχηρό της Μεγάλης Τεσσαρακοστής: «Μη με παιδεύσης Δέσποτα». Ερχόταν και ο εβραίος Ρουμπενσάφτ κάθε Παρασκευή για ελεημοσύνη. Με την βοήθεια του μητροπολίτου σπούδασε αυτό το πνευματικό του παιδί, ο Εβραίος, έγινε γιατρός και βαπτίσθηκε χριστιανός. Ένας άλλος Εβραίος από το Ιάσιο ερχόταν κάθε τρία χρόνια σ' αυτόν για βοήθεια. «Με τη βοήθεια του μητροπολίτου Ιωσήφ» έλεγε ο ίδιος κατόπιν, «νυμφεύθηκα κι έχω και τρία παιδιά. Αυτός ο καλός ποιμήν μιμείται τον άγιο Ιεράρχη Νικόλαο».

28) Σε μια εορτή, έλεγε ο μαθητής, «την ώρα που έβγαινε ο μητροπολίτης από την εκκλησία με τους αξιωματούχους της πόλεως, αμέσως τον περιεκύκλωσαν οι πτωχοί. Τότε αυτός, για να αποκρύψει το καλό αυτό έργο του, τους έρριξε ελεημοσύνη και τους είπε με σκληρότητα:

— Στους Βογιάρους, στους Βογιάρους, να πάτε στους Βογιάρους, που πήραν την περιουσία της Εκκλησίας, την περιουσία την δική σας... Τι ήλθατε σε μένα;».

29) Καθ' όλο το διάστημα του χρόνου ο μητροπολίτης Ιωσήφ βοηθούσε τους μαθητάς και σπουδαστάς κάθε ηλικίας χωρίς διακρίσεις. Τους έδινε τροφή, τους πλήρωνε τα δίδακτρα, τους έδινε χρήματα για χαρτζιλίκι. Ενίσχυε από τον μισθό του τους σπουδαστάς σε όλη τη χώρα μέχρι τα σύνορα.

Η τραπεζαρία δίπλα στο μαγειρείο του μητροπολίτου ήταν πραγματικά φοιτητικό εστιατόριο. Στο τέλος του χρόνου κάθε ένας ήταν υποχρεωμένος να του παρουσιάσει την σχολική του επίδοσι. Αυτούς που αρίστευαν στις σπουδές τούς έστελνε στον γέροντα Αλέξανδρο να τους αγοράσει από μια καλή στολή ρούχα και βιβλία ως επάξιο βραβείο. Ενώ γι' αυτούς που έμεναν μετεξεταστέοι, έδινε εντολή στον οικονόμο να τους βάλει ένα ψωμί στο σακκίδιο και να τους στείλει στα σπίτια των.

30) Κάποτε ήλθε στην Μητρόπολι ένας σπουδαστής και του είπε:

«— Είμεθα τρεις φοιτηταί από την Χώρα και μένουμε όλοι με ενοίκιο σ' ένα μικρό δωμάτιο μ' ένα μόνο κρεβάτι. Αναγκαζόμαστε να κοιμούμαστε ο καθένας με την σειρά. Τώρα δεν έχουμε χρήματα να πληρώσουμε τα δίδακτρα και τον σπιτονοικοκύρη. Σας παρακαλούμε, δώστε μας μια μικρή βοήθεια». Ο Μητροπολίτης, αφού τους έδωσε να φάνε, απέστειλε τον διάκο του Βαρλαάμ να ιδεί ποία είναι η αλήθεια. Κατόπιν τον έστειλε πάλι με χρήματα αρκετά για ένα χρόνο.

— Να! είπε ο διάκονος, σας έστειλε ο μητροπολίτης Ιωσήφ από 300 λεί (1200δρχ) στον καθένα σας, για να μπορέσετε να συνεχίσετε τις σπουδές σας.

31) Μία άλλη φορά ήλθε σ' αυτόν μία γυναίκα από την Χώρα κλαίγοντας.

— Γιατί κλαις, γυναίκα; τη ρώτησε.

— Μου ψόφησε η αγελάδα και έχω επτά παιδιά, απάντησε εκείνη.

— Να, πάρε χρήματα, για ν' αγοράσεις άλλη αγελάδα.

32) Έλεγαν οι ιερείς του Καθεδρικού ναού ότι μερικές φορές ο μητροπολίτης Ιωσήφ έδινε όλα τα χρήματα και δεν είχε μετά τι να δώσει στους πτωχούς. Τότε δανειζόταν χρήματα από τον πνευματικό του αρχιμανδρίτη Ιερόθεο και τους ανακούφιζε όλους. Στο τέλος του μηνός, όταν έπαιρνε τον μισθό του, πρώτα εξωφλούσε τα χρέη του και κατόπιν ελεούσε αυτούς που έρχονταν και του

ζητούσαν βοήθεια.

33) Μία ημέρα ήλθε σ' αυτόν ένας άνθρωπος με κλάμματα για να εξομολογηθή.

— Γιατί κλαίς παιδί μου; Τον ερώτησε ο μητροπολίτης. Τι αμαρτία έχεις κάνει;

— Σεβασμιώτατε, λειτουργούσα σαν ιερέυς, χωρίς να είμαι ιερέυς. Βάπτιζα, εξωμολογούσα, κήδευα, τελούσα την Θεία Λειτουργία, κοινωνούσα τους ανθρώπους. Έχω κάνει την βαρύτερη αμαρτία. Πιστεύω πως δεν με συγχωρεί πλέον ο Θεός. Θα χάσω την ψυχή μου.

Αφού τον εξωμολόγησε ο μητροπολίτης, σκέφθηκε λίγο και κατόπιν του είπε:

— Ετοιμάσου και έλα την Κυριακή να σε χειροτονήσω διάκονο και ιερέα.

Έτσι αποφάσισε να σώση ο καλός ποιμήν μία ψυχή από τον θάνατο. Επί πλέον ο καλός χριστιανικός λαός, στον οποίο είχε τελέσει τα μυστήρια, δεν θα έκανε καμμία τρέλλα από τη στενοχώρια και το θυμό του.

34) Αυτός ο αξιοσέβαστος μητροπολίτης ήταν πολύ πτωχός και πενιχρός στην ενδυμασία, διότι δεν του έφθαναν τα χρήματα για ενδύματα. Σαν είδαν μερικοί από τους υπουργούς ότι φορούσε παλαιά ράσα, του έστειλαν αντί για τον μισθό μια ολόκληρη καινούργια μοναχική στολή. Αλλά ο μητροπολίτης που αγαπούσε την πτωχεία του Χριστού, πούλησε την στολή και μοίρασε τα χρήματα στους πτωχούς.

35) Κάποτε ο μητροπολίτης πήγαινε στην σύνοδο. Στο τραίνο τον συναντά ένας ιερέυς, ο οποίος, όταν τον είδε απλά ντυμένον, τον ρώτησε:

— Πού πηγαίνεις, πάτερ;

— Πηγαίνω και εγώ εκεί πιο πέρα!

Όταν κόντευε να κατέβη ο μητροπολίτης, πήρε τα ράσα του, το καλυμμαύχι, το εγκόλπιο και την ράβδο του και ετοιμαζόταν να κατεβή. Σαν κατάλαβε ο ιερέυς ότι είναι αρχιερέυς και ότι έρχονταν κι άλλοι επίσκοποι να τον υποδεχθούν, από την εντροπή του έγινε άφαντος.

36) Άλλη φορά ήλθε σ' αυτόν ένας Βογιάρος (σύμβουλος του ηγεμόνος), ο οποίος δεν τον γνώριζε καλά.

— Εεε, εσύ, πού ήσουν το καλοκαίρι αυτό;

— Ήμουνα στην ξενητεία για να εύρω την υγεία μου, του είπε ο μητροπολίτης.

— Σε παρακαλώ πες μου πώς είσαι τώρα; Διότι η αφεντιά σου αρρωσταίνει εδώ και κατόπιν ζητάς να εύρης την υγεία σου στην ξενητεία.

37) Διηγούνται γι' αυτόν ότι προσευχόταν και διάβαζε πολύ, έτρωγε λίγο και σ' όλα ήταν πολύ εγκρατής και μετριοφρων. Εκτιμούσε πάρα πολύ τον χρόνο και τον χρησιμοποιούσε μ' ένα αρκετά αυστηρό πρόγραμμα. Οπουδήποτε πήγαινε, έφερνε μαζί του ένα ρολόι επιτραπέζιο με ξυπνητήρι και την Εικόνα του Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού.

38) Η πραότητα, η σοφία και η ελεημοσύνη του τον έκαναν γνωστό και αγαπητό σ' όλους τους ανθρώπους. Στην σύνοδο, στην κυβέρνησι, στην επαρχία, στο Ιάσιο παντού τον εκτιμούσαν και τον σέβονταν. Όπου πήγαινε, όλοι τον περίμεναν, τον παρακαλούσαν να κηρύξη, τον άκουγαν με πολύ προσοχή. Τα λόγια του είχαν μεγάλη βαρύτητα σ' όλες τις ομιλίες και διαλέξεις του.

39) Η μεγαλύτερη περιουσία του μητροπολίτου Ιωσήφ ήταν μια πλούσια βιβλιοθήκη, την οποία χάρισε αργότερα σ' ένα πρόσωπο της ρουμανικής Ακαδημίας. Τα μοναδικά βιβλία που τον συνώδευαν ως τον θάνατό του ήταν η Αγία Γραφή, το Ωρολόγιο και οι Βίοι των Αγίων.

40) Στις 26 Ιανουαρίου 1902, ο μεγάλος μητροπολίτης Ιωσήφ Νανιέσκου, αυτός ο «Ιωάννης ο ελεήμων» της Ρουμανικής Εκκλησίας, κοιμήθη εν Κυρίω, στην εορτή των αγίων Τριών Ιεραρχών, με τη συνοδεία θρήνων και κοπετών από την αγάπη όλων των πτωχών και μαθητών της πόλεως του Ιασίου, των ιερέων, μοναχών και πιστών της Μολδαβίας. Στο κελλί του δεν του ευρήκαν παρά μόνο δύο λεί. (8 δραχμές).

Με επάξια ευγνωμοσύνη ο λαός τον αγιοποίησε με το να τον ονομάση:
«Ο άγιος Ιωσήφ ο Μητροπολίτης Μολδαβίας».

Ρουμανικό Γεροντικό
Εκδόσεις «Ορθόδοξος Κυψέλη»
Θεσσαλονίκη

Πηγή:impantokratoros.gr